

Mätning av krontäckning i Lunds tätorter – ansökan ur Lunds kommuns miljöanslag

Sammanfattning

Krontäckning kan fungera som ett mått på hur gröna våra tätorter är. Genom att regelbundet analysera krontäckningsgraden kan vi se resultatet av vårt arbete i en större skala och på längre sikt. Tanken är att krontäckningsanalyserna kompletterar uppsatta mål och strategier för att uppnå dessa. På så sätt kan krontäckningsanalyser fungera dels som indikator, stöd och argument för gröna prioriteringar i planeringen av våra tätorter, dels som uppföljning av målsättningar kring tätorternas grönstruktur i Lunds program för ekologisk hållbarhet. De kan också ge underlag för risk- och sårbarhetsanalyser och åtgärder som planeras till följd av dessa, till exempel resiliens mot värmeböljor

Hur analyserar vi krontäckning på ett kostnadseffektivt sätt som samtidigt ger ett pålitligt resultat? På vilket sätt skapar vi en bra bild av krontäckningsgraden i tätorterna idag? Hur ska mål för krontäckningsgrad formuleras så att de går att följa över tid? Vilka metoder innebär att det är uppföljningsbart över tid? Vilket dataunderlag behövs, vilka felmarginaler är acceptabla etc.

I ett samarbetsprojekt mellan stadsbyggnadskontoret, tekniska förvaltningen och kommunkontoret vill vi skapa en gemensam bild av hur stort krontäcket är i Lunds tätorter idag för att få ett viktigt mått avseende detta. Det kan användas inom kommunens arbete med klimatanpassning och biologisk mångfald då uppvuxna träd i tätortsbebyggelse har en rad olika viktiga funktioner för kommunens gröna infrastruktur bland annat inom biologisk mångfald, skugga, temperaturreglering och vattenhantering. För denna inledande studie söks medel ur kommunens miljöanslag.

Bakgrund om krontäckning

Hur stor yta av ett tätbebyggt område som täcks av trädens kronor är ett viktigt mått på områdets gröna strukturer. Trädens kronor och deras lummiga grönska ger en hel rad olika ekosystemtjänster i form av skugga, temperaturreglering, luftrening, koldioxidbindning, dagvattenhantering, biologisk mångfald. En stad med träd har en bättre livsmiljö för både människor och djur och i förlängningen ger en bättre folkhälsa.

Täta städer som saknar en utvecklad grönstruktur drabbas hårdare av klimatförändringarna vid exempelvis värmeböljor och skyfall. Träden ger både skugga och sänker lufttemperaturer när det är varmt, samtidigt som de hjälper till att ta upp vatten vid regn och kan användas för regnvattenhanteringen. I flera städer förvinner mycket grönska i samband med exempelvis förtätning, vilket kan leda till att vi blir sämre rustade för klimatförändringar. Träd i städer utsätts också ofta för mycket stress, med torka, kompaktering av jorden och skador på både rötter och stammar. Sådana

förutsättningar minskar möjligheten för träden att utvecklas och resulterar ofta i en kortare livslängd.

Hur har andra i Sverige gjort?

Det är inte många som arbetat med frågan ännu i Sverige.

Malmö stad har under ett antal år arbetat med att ta fram underlag för krontäckning men har inte kommit fram till en slutlig lösning för hur de ska arbeta med frågan. Det finns fortfarande en hel del frågetecken kring vilka metoder som ska användas, vilket dataunderlag som behövs och vilka felmarginaler som är acceptabla. Som en första studie har Malmö tagit fram en enklare analys för krontäckning, för att ha ett första underlag.

Hur ser det ut i Lund

Vilken krontäckningsgrad Lunds tätorter har idag vet vi inte. Inför denna ansökan har vi genomfört ett "snabbtest" av det centrala Lund med verktyget Itree, vilket visade en krontäckning på ungefär 16 procent. För att kunna dra vidare slutsatser behövs en större studie.

Slutsats

Krontäckning kan fungera som ett mått på hur gröna våra tätorter är samt som en indikator, ett stöd och ett argument för det gröna i planering i tätorter och i uppföljning av gröna målsättningar i exempelvis Lunds program för ekologisk hållbarhet och grönprogrammet. Genom att göra underlaget lättillgängligt digitalt hoppas vi att underlaget ska användas inom en rad olika områden inom kommunen.

Projektbeskrivning

Vilken krontäckningsgrad har Lund idag och hur mäts detta på bästa sätt?

Inom arbetet med krontäckning är det viktigt att komma fram till på vilket sätt krontäcke mäts på bästa sätt och hur metoder skapas som gör att krontäckningen blir uppföljningsbar över tid.

Det inledande steget är att skapa en bild av krontäckningen i Lunds kommuns tätorter idag vilket är målet för detta inledande projekt.

Viktiga frågeställningar är vilket dataunderlag som behövs och vilka felmarginaler som är acceptabla för att en uppföljning av krontäckningsgrad ska gå att genomföra. Vilka data ska man utgå ifrån och vilken upplösning på data behövs? Satellitbilder, LIDAR/laserdata eller flygbilder i färg och infrarött eller en kombination av data?

Mål med projektet

Syftet med en inledande krontäckningsinventering är flera.

- Indikator i uppföljning av LundaEko inom områdena klimatanpassning och biologisk mångfald
- Underlag för strategier kring bebyggelse, där mått på krontäckning är argument för det grönas betydelse i tätbebyggda områden
- Underlag för risk- och sårbarhetsanalys
- Använda befintlig geografisk data inom nya områden
- Göra resultatet digitalt lättillgängligt till flera förvaltningar genom kommunal geosamverkan.

Vilka metoder har tidigare prövats och vilka är för- och nackdelarna med dessa? Finns det andra kommuner/aktörer som arbetar med detta som vi kan ta lärdom av eller som är intresserade av att samarbeta kring metodutveckling?

Budget

För att kunna genomföra projektet äskas ett anslag om 60 000 kronor för konsulttjänster samt eventuellt data. I övrigt hanteras projektet inom ordinarie verksamhet inom berörda förvaltningarna.